

Lieta C-203/20

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2020. gada 11. maijs

Iesniedzējtiesa:

Okresný súd Bratislava III (Slovākija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 11. maijs

Apsūdzētie:

AB

CD

EF

GH

IJ

LM

NO

PR

ST

UV

WZ

BC

DE

FG

JL

OKRESNÝ SÚD BRATISLAVA III

[..]

Bratislava, 2020. gada 11. maijs

[..]

Priekšmets: Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšana (LESD 267. pants)

Pieteikums par steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedības piemērošanu (Reglamenta 107. pants)

Okresný súd Bratislava III (Bratislavas III pirmās instances tiesa, Slovākija) priekšsēdētājs [..] krimināllietā, ko izskata *Okresný súd Bratislava III* [..], (pēc analogijas) piemērojot Kriminālkodeksa, kas bijis spēkā līdz 2005. gada 31. decembrim (turpmāk tekstā – “Kriminālkodekss”), 224. panta 7. punktu un LESD 267. pantu, iesniedz šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu un lūdz piemērot steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību saskaņā ar Tiesas Reglamenta 107. pantu.

Lietas dalībnieku identificēšana:

Kriminālprocess saistībā ar:

- 1) **apsūdzēto AB**, [..], Slovākijas Republika [..] **[oriģ. 2. lpp.]** [..]
- 2) **apsūdzēto CD**, [..], Slovākijas Republika [..]
- 3) **apsūdzēto EF**, [..], Slovākijas Republika [..]
- 4) **apsūdzēto GH**, [..], Slovākijas Republika [..]
- 5) **apsūdzēto IJ**, [..], Slovākijas Republika [..]
- 6) **apsūdzēto LM**, [..], Slovākijas Republika [..]
- 7) **apsūdzēto NO**, [..], Slovākijas Republika [..] **[Oriģ. 3. lpp.]**
- 8) **apsūdzēto PR**, [..], Slovākijas Republika [..]
- 9) **apsūdzēto ST**, [..], Slovākijas Republika, kurš attiecīgajā laikā atradās nezināmā vietā, tiesvedība noris, apsūdzētajam klāt neesot [..]
- 10) **apsūdzēto UV**, [..], Slovākijas Republika [..]
- 11) **apsūdzēto WZ**, [..], Slovākijas Republika [..]

12) **apsūdzēto BC**, [...], Slovākijas Republika [...]

13) **apsūdzēto DE**, [...], Slovākijas Republika [...]

14) **apsūdzēto FG**, [...], Slovākijas Republika [...] **[oriģ. 4. lpp.]** [...]

15) **apsūdzēto JL**, [...], Slovākijas Republika [...]

16) **cietušo HI**, [...] Slovākijas Republika.

Publiskā apsūdzībā, ko izvirzījusi:

Bratislavas Krajská prokuratúra (rajona prokuratūra) [...]

Okresný súd Bratislava III (Bratislavas III pirmās instances tiesa) (turpmāk tekstā – “iesniedzējtiesa”) [...] lietā, kurā ir iesaistīts AB u.c., saistībā ar personas nolaupīšanu uz ārzemēm, kas veikta grupā Kriminālkodeksa, kas bija spēkā faktu rašanās laikā, 9. panta 2. punkta, lasot to kopsakarā ar tā 233. panta 1. punktu un 2. punkta a) apakšpunktu, izpratnē, 2019. gada 21. jūnija slēgtā tiesas sēdē nolēma:

I. [...] [tiesvedības apturēšana]

II. saskaņā ar LESD 267. pantu uzdot Eiropas Savienības Tiesai **šādus prejudiciālus jautājumus:**

1. Vai “ne bis in idem” principam ir pretrunā Eiropas apcietināšanas ordera izdošana Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm izpratnē, ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pantu, ja krimināllieta ir galīgi izbeigta ar attaisnojošu tiesas spriedumu vai tiesvedības pārtraukšanu, ja šie lēmumi tikuši pieņemti, balstoties uz amnestiju, kuru likumdevējs atcēlis, kad šie lēmumi kļuvuši galīgi, un ja valsts tiesību sistēmā ir paredzēts, ka šādas amnestijas atcelšana izraisa valsts iestāžu lēmumu atcelšanu, ciktāl tie ir tikuši pieņemti un **[oriģ. 5. lpp.]** pamatoti, balstoties uz amnestijām un apžēlošanu, un ja pazūd likumiskie šķēršļi kriminālvajāšanai, kas bija pamatoti ar šādi atcelto amnestiju, turklāt nepastāvot tiesas nolēmumam vai īpašai tiesvedībai?

2. Vai ar tiesībām uz taisnīgu tiesu, kas garantētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā, kā arī ar tiesībām netikt divreiz tiesātam vai sodītam krimināllietā par to pašu noziedzīgo nodarījumu, kas garantētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pantā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 82. pantā, ir saderīga tāda valsts tiesību norma, ar kuru bez valsts tiesas lēmuma tieši tiek atcelts valsts tiesas nolēmums, ar kuru ir izbeigts kriminālprocess, kuram saskaņā ar valsts tiesībām piemīt galīga attaisnojoša nolēmuma raksturs, un pamatojoties uz kuru kriminālprocess ir ticis galīgi pārtraukts pēc amnestijas piešķiršanas atbilstoši valsts likumam?

3. Vai ar lojalitātes principu Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 3. punkta izpratnē, Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. panta izpratnē, kā arī Līguma par Eiropas Savienības darbību 82. panta izpratnē, ar tiesībām uz taisnīgu tiesu, kas garantētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā, kā arī ar tiesībām netikt divreiz tiesātam vai sodītam krimināllietā par to pašu noziedzīgo nodarījumu, kas garantētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pantā, ir saderīga tāda valsts tiesību norma, ar kuru tiek ierobežota konstitucionālās tiesas kontrole pār *Národná rada Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Valsts padome) rezolūciju, ar kuru ir atcelta amnestija vai individuāla apzēlošana un kas pieņemta, piemērojot Slovākijas Republikas Konstitūcijas 86. panta i) punktu, vienīgi pamatojoties uz atbilstības konstitūcijai novērtējumu, neņemot vērā Eiropas Savienības pieņemtos saistošos aktus un it īpaši Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, Līgumu par Eiropas Savienības darbību, kā arī Līgumu par Eiropas Savienību?

III. Piemērojot [Tiesas] Reglamenta 107. pantu, iesniedzējtiesa lūdz Tiesu izskatīt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu steidzamības tiesvedībā, jo lieta attiecas uz Eiropas apcietināšanas orderi, kas ir jāizskata steidzamības kārtā Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (turpmāk tekstā – “Pamatlēmums 2002/584”) 17. panta 1. punkta izpratnē (spriedumi, 2008. gada 12. augusts, *Santesteban Goicoechea*, C-296/08 PPU, EU:C:2008:457; 2008. gada 1. decembris, *Leymann* un *Pustovarov*, C-388/08 PPU, EU:C:2008:669; 2009. gada 30. novembris, *Kadzoev*, C-357/09 PPU, EU:C:2009:741; rīkojums, 2010. gada 3. aprīlis, *Gataev* un *Gataeva*, C-105/10 PPU, EU:C:2010:176; spriedums, 2011. gada 28. aprīlis, *El Dridi*, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268).

I. Iesniedzējtiesas nostājas vispārīgs pamatojums

1. Iesniedzējtiesas palāta nolēma iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, pamatojoties uz šādiem apstākļiem. 2000. gada 27. novembrī Bratislavas *Krajská prokuratúra* (rajona prokuratūra) iesniedzējtiesā cēla publisku apsūdzību [...], kuras 1. punkts attiecās uz apsūdzētajiem AB, CD, GH, EF, IJ, PR, LM un NO, par valsts ierēdņa varas ļaunprātīgu izmantošanu Kriminālkodeksa, kas bija spēkā līdz 2005. gada 31. decembrim (turpmāk tekstā – “Kriminālkodekss”), 158. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, kas veikta grupā Kriminālkodeksa 9. panta 2. punkta izpratnē, par personas nolaupīšanu ar mērķi to izvest uz ārzemēm Kriminālkodeksa 233. panta 1. punkta un 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē, kas veikta grupā Kriminālkodeksa 9. panta 2. punkta izpratnē, par laupīšanu Kriminālkodeksa 234. panta 1. punkta un 2. punkta a) un b) apakšpunkta izpratnē, kas veikta grupā Kriminālkodeksa 9. panta 2. punkta izpratnē, par izspiešanu Kriminālkodeksa 235. panta 1. punkta un 2. punkta a) un b) apakšpunkta izpratnē, kas veikta grupā Kriminālkodeksa 9. panta 2. punkta izpratnē, attiecībā uz apsūdzētajiem ST, [oriģ. 6. lpp.] UV, WZ un BC – par personas nolaupīšanu ar mērķi to izvest uz ārzemēm Kriminālkodeksa 233. panta 1. punkta un 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē, kas veikta grupā Kriminālkodeksa 9. panta 2. punkta

izpratnē, par laupīšanu Kriminālkodeksa 234. panta 1. punkta un 2. punkta a) un b) apakšpunkta izpratnē, kas veikta grupā Kriminālkodeksa 9. panta 2. punkta izpratnē, par izspiešanu Kriminālkodeksa 235. panta 1. punkta un 2. punkta a) un b) apakšpunkta izpratnē, kas veikta grupā Kriminālkodeksa 9. panta 2. punkta izpratnē, un kuras 2. punkts attiecas uz apsūdzēto DE, – par noziedzīgu nodarījumu, kas izdarīts, atvieglot noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu Kriminālkodeksa 166. panta 1. punkta izpratnē. Šos noziedzīgos nodarījumus apsūdzētie esot paveikuši šādos apstākļos:

1) apsūdzētie AB, CD, EF, GH, IJ, LM, NO un [...] PR, būdami valsts iestādes *Slovenská informačná služba* (Slovākijas izlūkošanas dienests; turpmāk tekstā – “*SIS*”) locekļi, pārkāpjot minētā dienesta kompetences robežas, kas noteiktas *Zákon číslo 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe* (Likums Nr. 46/1993 par Slovākijas izlūkošanas dienestu; turpmāk tekstā – “Likums Nr. 46/1993”) 1. panta 2. punktā, neizpildot uzdevumus, kas definēti Likuma Nr. 46/1993 2. pantā, un pienākumus, kādi ir izlūkošanas dienesta locekļiem saskaņā ar Likuma Nr. 46/1993 7. pantu, apsūdzētie ST, UV, WZ un BC, civilpersonu statusā, neizpildot nosacījumus, kas noteikti Likuma Nr. 46/1993 11. panta 1. punkta c) apakšpunktā, un kā tādas organizētas grupas locekļi, kurā tika sadalīti uzdevumi, lai nodarītu kaitējumu HI, apdraudot viņa Konstitūcijā garantētās tiesības, izsekojot pēdējo minēto, aizturot viņu ar spēka pielietošanu, sazāļojot viņu, to nodeva Austrijas policijai kopā ar viņa privāto automašīnu, ievēdot viņu Austrijas teritorijā, kur attiecībā uz viņu 1994. gada 18. novembrī bija izdots starptautisks apcietināšanas orderis; viņi piedalījās noziedzīgā nodarījuma veikšanā, apsūdzētajam [...] AB, kā *SIS* direktoram vertikālā komandķēdē, nenoskaidrotā 1995. gada vasaras mēnešu datumā *SIS* ēkā Bratislavā [...] dodot mutisku pavēli [...] PR, kas bija *SIS* loceklis, kurš norīkots aizsardzības, apsardzes un apmācības nodaļā, izveidot organizētu civilā sektora personu grupu nolūkā veikt īpašus uzdevumus *SIS* vajadzībām; šī grupa tika izveidota un izmantota HI aizturēšanai 1995. gada 31. augustā.

Nenoskaidrotā 1995. gada augusta datumā, pārkāpjot Likuma Nr. 46/1993 10. panta 1. punktu, [AB] ar *SIS* direktora rīkojumu Nr. 17/1994 par personu un objektu izsekošanu (turpmāk tekstā – “rīkojums Nr. 17/1994), pārkāpjot Likuma Nr. 46/1993 13. panta 2. punktu, uzdeva CD, *SIS* 46. dienesta (izsekošana un operatīvās tehnikas) direktoram izmantot tehniskos izlūkošanas līdzekļus [Likuma Nr. 46/1993] 12. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē, lai izsekotu XY un HI, pārkāpjot *SIS* izsekošanas un operatīvās tehnikas dienesta direktora 1994. gada 15. jūlija rīkojuma Nr. 4/1994 (turpmāk tekstā – “rīkojums Nr. 4/1994”) 7. panta 1. punktu, pavēlot XY izsekošanu, kas sākās Bratislavā 1995. gada 13. augustā plkst. 10.30 [...], lai gan izsekošanas lieta Nr. 4600/337 ar koda nosaukumu [...] tika iesniegta tikai 1995. gada 14. augustā, kā arī HI izsekošanu, kas sākās 1995. gada 23. augustā plkst. [...], lai gan izsekošanas lieta nebija iesniegta un rīkojuma Nr. 4/1994 7. panta 1. punkta nosacījumi nebija izpildīti.

1995. gada 28. augustā [AB] uzdeva LP, *SIS* otrās nodaļas iekšējās izmeklēšanas direktoram, izmantojot *SIS* līdzekļus, 1995. gada 19. augustā nodrošināt 5 dažādu

marku vieglo automašīnu sagatavošanu autostāvvietā pie Ružinovas [*Ružinov*] ziemas slidotavas, un 1995. gada 29. augustā viņš tam uzdeva norīkot divus *SIS* īpašo uzdevumu vienības locekļus ar vieglo automašīnu, kuriem Bratislavas [...] stacijā [...] bija jāpārņem automašīna ar upuri HI un tā jānogādā Austrijā; ko viņš arī paveica un informēja par to AB. [oriģ. 7. lpp.]

No 1995. gada 28. augusta līdz 1995. gada 31. augustam ar apsūdzētā CD starpniecību viņš ieguva informāciju no *SIS* 46. dienesta pirmās vienības vadītāja, apsūdzētā EF, par operācijas norisi un par HI izsekošanu, pieņēma lēmumus un deva mutiskas pavēles *SIS* otrās nodaļas direktoram un apsūdzētajam CD nolūkā koordinēt dažādu komandu, kas veic izsekošanu, aizturēšanu un upura pārvešanu pār robežu, darbību, kuras rezultātā 1995. gada 31. augusta plkst. 10.47 HI tika aizturēts, piedraudot viņam ar šaujamieroci.

1995. gada 13. augustā *SIS* ēkā Bratislavā [...] apsūdzētais CD, *SIS* 46. dienesta direktora statusā, pārkāpjot Likuma Nr. 46/1993 10. panta 1. punktu un rīkojumu Nr. 17/1994, deva savam padotajam, pirmās vienības vadītājam, apsūdzētajam EF, mutisku pavēli izmantot tehniskos izlūkošanas līdzekļus Likuma Nr. 46/1993 12. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē, pārkāpjot Likuma Nr. 46/1993 13. panta 2. punktu, nolūkā veikt personas vārdā XY izsekošanu, kas sākās Bratislavā plkst. 10.30, *Hraničná* ielā [...], piedaloties 13 *SIS* locekļiem un izmantojot 8 vieglās automašīnas un tehniskos līdzekļus; viņš pats nodrošināja izsekošanas uzraudzību, lai gan zināja par šīs rīcības pretlikumīgo raksturu, jo viņš nebija saņēmis *SIS* direktora vai tā pilnvarotas personas piekrišanu tehnisko izlūkošanas līdzekļu izmantošanai pirms agrākās Bratislavas *Mestský súd* (municipālā tiesa) dežurējoša tiesneša rakstiskas atļaujas.

1995. gada 14. augustā, pēc šī pasākuma pārrunāšanas ar *SIS* 2. nodaļas direktoru, balstoties uz tajā pašā dienā izveidoto izsekošanas lietu [...], viņš uzdeva *SIS* padotajiem locekļiem, apsūdzētajiem EF un IJ, turpināt XY izsekošanu līdz 1995. gada 26. augustam.

1995. gada 24. augustā, pārkāpjot rīkojumu Nr. 17/1994 un rīkojuma Nr. 4/1994 7. panta 1. punktu, viņš deva mutisku pavēli apsūdzētajam EF, *SIS* 46. dienesta pirmās vienības vadītājam, sākt izsekot HI [...] pilsētā un tās apkaimē un no viņa saņēma informāciju par operācijas īstenošanu un par HI izsekošanu, kuru pats nodeva *SIS* direktoram, apsūdzētajam AB.

1995. gada 30. un 31. augustā viņš vadīja izsekošanu, vajadzības gadījumā ar mobilā tālruņa palīdzību personīgi informēja par izsekošanu *SIS* 2. nodaļas direktoru un *SIS* direktoru, apsūdzēto AB, saņēma no šiem pēdējiem norādes un ar apsūdzētā EF, kurš atradās [...] pilsētā, starpniecību vadīja izsekošanas vienības locekļus.

Pēc tam, kad 1995. gada 31. augustā plkst. 10.30 HI pameta savu māju vieglajā transportlīdzeklī [...], viņš pavēlēja to izsekot un, kad [HI], piedraudot ar

šaujāmieroči, tika apturēts un aizturēts, pavēlēja ar izsekošanas vienības vieglajām automašīnām noslēgt valsts autoceļu Nr. II/502.

Pēc tam apsūdzētais EF, SIS 46. dienesta pirmās vienības vadītāja statusā, vertikālajā komandķēdē, 1995. gada 13. augustā Bratislavā, SIS ēkā, no 46. dienesta direktora, apsūdzētā CD, saņēma pavēli izmantot operatīvos informācijas līdzekļus Likuma Nr. 46/1993 11. panta izpratnē un tehniskos izlūkošanas līdzekļus Likuma Nr. 46/1993 12. panta izpratnē nolūkā izsekot XY, un, pārkāpjot Likuma Nr. 46/1993 10. panta 1. punktu, rīkojumu Nr. 17/1994 un rīkojuma Nr. 4/1994 7. panta 1. punktu, viņš pavēlēja SIS padotajiem locekļiem **[oriģ. 8. lpp.]** sekot XY savās vieglajās automašīnās, lai gan viņš zināja, ka par operatīvo informācijas līdzekļu izmantošanu nav ticis pieņemts SIS direktora vai tā pilnvarotas personas lēmums atbilstoši [Likuma Nr. 46/1993] 11. panta 2. punktam un ka tehnisko izlūkošanas līdzekļu izmantošanai [Likuma Nr. 46/1993] 12. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē iepriekš nav saņemta agrākās Bratislavas *Mestský súd* (municipālā tiesa) dežurējoša tiesneša rakstiska atļauja atbilstoši Likuma Nr. 46/1993 13. panta 2. punktam.

1995. gada 27. augustā Bratislavā [..], SIS ēkā, pārkāpjot Likuma Nr. 46/1993 10. panta 1. punktu, rīkojumu Nr. 17/1994 un rīkojuma Nr. 4/1994 7. panta 1. punktu, viņš pavēlēja savam vietniekam, apsūdzētajam IJ, un citiem vienības locekļiem uzraudzīt HI ģimenes māju no automašīnas [..], kuru viņš lika novietot [..] pilsētā, un izmantot SIS vieglās automašīnas, lai izsekotu pēdējā minētā pārvietošanos ārpus pilsētas, kā arī lai viņu [(EF)] informētu par izsekošanas rezultātiem, lai gan viņš zināja, ka operatīvo informācijas līdzekļu izmantošanai Likuma Nr. 46/1993 11. panta 2. punkta izpratnē nav ticis pieņemts SIS direktora vai tā pilnvarotas personas lēmums un ka tehnisko izlūkošanas līdzekļu izmantošanu Likuma Nr. 46/1993 12. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkta izpratnē [nebija apstiprinājis] agrākās Bratislavas *Mestský súd* (municipālā tiesa) atbildīgais dežurējošais tiesnesis.

1995. gada 31. augustā [..] pilsētā ar radio raidītāja un mobilā tālruņa palīdzību viņš sniedza norādes SIS padotajiem locekļiem un informēja SIS 46. dienesta direktoru, apsūdzēto CD, par izsekošanas norisi, un pēc tam, kad plkst. 10.47 HI tika aizturēts, piedraudot ar šaujāmieroči, viņš personīgi ar savu automašīnu [..] piedalījās valsts autoceļa [Nr.] II/502 bloķēšanā, lai aizkavētu braucošo automašīnu kustību.

1995. gada 13. augustā SIS ēkā Bratislavā apsūdzētais IJ, SIS loceklis, kurš darbojās SIS 6. dienesta pirmās vienības vadītāja vietnieka statusā, vertikālajā komandķēdē saņēma SIS 46. dienesta direktora un pirmās vienības vadītāja mutisku pavēli izmantot operatīvos informācijas līdzekļus Likuma Nr. 46/1993 11. panta izpratnē un tehniskos izlūkošanas līdzekļus Likuma Nr. 46/1993 12. panta izpratnē, lai izsekotu XY, pārkāpjot Likuma Nr. 46/1993 10. panta 1. punktu, rīkojumu Nr. 17/1994 un rīkojuma Nr. 4/1994 7. panta 1. punktu; viņš pavēlēja SIS padotajiem locekļiem izsekot XY ar vieglajām automašīnām, lai gan viņš zināja, ka operatīvo informācijas līdzekļu izmantošanai nav ticis pieņemts SIS

direktora vai tā pilnvarotas personas lēmums atbilstoši Likuma Nr. 46/1993 11. panta 2. punktam un ka tehnisko izlūkošanas līdzekļu izmantošanu Likuma Nr. 46/1993 12. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē nebija iepriekš rakstiski apstiprinājis agrākās Bratislavas *Mestský súd* (municipālā tiesa) atbildīgais dežurējošais tiesnesis, zinot, ka viņš bija personīgi nodrošinājis izsekošanas uzraudzību un ka viņš bija informējis SIS 46. dienesta direktoru, apsūdzēto CD, par izsekošanas norisi.

Pēc tam, 1995. gada 27. augustā ar pirmās vienības vadītāja starpniecību saņēmis 46. dienesta direktora pavēli uzsākt HI izsekošanu [...] pilsētā, viņš 1995. gada 28. augustā *Nová Pezinská* ielā novietoja *Mercedes Benz* [...] automašīnu, no kuras SIS locekļi uzraudzīja HI māju, pa radio raidītāju ziņoja par viņa došanos ceļā un izsekoja viņa pārvietošanos automašīnās, visu laiku pa tālruni informējot pirmās vienības vadītāju, apsūdzēto EF, par izsekošanas norisi.

1995. gada 31. augustā [IJ] īstenoja nolaupīšanas plāna uzdevumus, sekojot HI pēc viņa izbaukšanas no mājām plkst. 10.30 vieglajā automašīnā [...] Bratislavas virzienā ar vieglo automašīnu *Toyota* [...] [oriģ. 9. lpp.], un pēc tam, apturējis viņu, piedraudot ar šaujāmieroči, uz valsts autoceļa [Nr.]II/502, nobloķēja brauktuvi līdz ar citām izsekošanas vienības automašīnām.

Apsūdzētais PR, SIS locekļa statusā, pamatojoties uz SIS direktora, apsūdzētā AB, pavēli, nenoskaidrotos 1995. gada augusta datumos organizēja grupu, kurā ietilpa apsūdzētais ST, apsūdzētais UV, apsūdzētais WZ un apsūdzētais BC, un pēc tam uzņēmās koordinators lomu starp nolaupīšanas organizatoriem un šīs grupas biedriem, ar kuriem 1995. gada 29. augustā [...] autostāvvietā Bratislavā viņš pārņēma SIS piederošās vieglās automašīnas, kurās viņš nākamajās dienās izsekoja HI pārvietošanos [...] pilsētās, lai viņu aizturētu un nodotu citiem SIS locekļiem, kuriem HI bija jānogādā Austrijas Republikā.

1995. gada 31. augustā plkst. 10.30, pateicoties informācijai no SIS locekļa, kurš atradās *Mercedes Benz* [...] izsekošanas automašīnā, uzzinājuši, ka HI bija pametis savu māju un devies Bratislavas virzienā, viņi izveidoja SIS vieglo automašīnu kolonnu, kas sekoja HI automašīnai. Plkst. 10.47 uz valsts autoceļa [Nr.]II/502 [...] viņi bloķēja HI vieglo automašīnu ar automašīnas *Seat Toledo* [...] palīdzību no priekšpuses un ar *Seat Ibiza* [...] no sāniem.

Vēršot [viņa virzienā] pistoli, viņi aicināja HI izkāpt no automašīnas un, tā kā viņš nereaģēja, viņi to izvilka ar varu, un, lai gan viņš izrādīja pretestību, iesēdināja viņu *Seat Toledo* aizmugurējā sēdekļī. Viņi tam uzvilka galvā zilu maisu, uzlika viņam rokudzelžus un sagrāba viņa vieglo automašīnu *Mercedes Benz* [...]. Pēc tam brauciena Vajnoru [*Vajnory*] virzienā laikā HI mēģināja izlēkt no automašīnas, viņi tam sita ar dūrēm pa seju, ar elektrošoka pistoli raidīja elektrolādiņus uz viņa dzimumorgāniem un piespieda viņu izdzert divas pudeles viskija, tādējādi izraisot viņam reibuma stāvokli.

Apsūdzētais PR pa mobilo tālruni informēja SIS otrās vienības direktoru par operācijas norisi, un šis pēdējais par to informēja apsūdzēto [...] AB. Viņi aizveda HI uz Bratislavu pa [...] ceļu un tur nodeva citiem SIS locekļiem.

Apsūdzētais GH, SIS locekļa statusā būdams iecelts SIS 2. nodaļas izmeklēšanas vienības vadītāja amatā, vertikālajā komandķēdē izpildīja SIS direktora, apsūdzētā AB, un SIS 2. nodaļas direktora norādes XY izsekošanas laikā, lai gan viņš zināja, ka operatīvo informācijas līdzekļu izmantošanai nav ticis pieņemts SIS direktora vai tā pilnvarotas personas lēmums, piemērojot Likuma Nr. 46/1993 11. panta 2. punktu; un vienā gadījumā viņš bija pavadījis šo personu no Bratislavas uz Levoču [*Levoča*] un atpakaļ un bija slēpis to, ka Austrijas un Ungārijas robeža šķērsota bez dokumentiem; un 1995. gada 30. un 31. augustā viņš bija nodrošinājis Bratislavas-Bergas [*Bratislava-Berg*] un Jarovces-Kitzē [*Jarovce-Kittsee*] robežposteņu šķērsošanu bez problēmām apsūdzētajiem LM un NO, kuri pārveda upuri HI uz Austriju ar vieglo automašīnu *Mercedes Benz* [...].

Apsūdzētais LM un apsūdzētais NO, būdami SIS 2. nodaļas īpašo operāciju dienesta locekļi, vertikālajā komandķēdē izpildīja SIS 2. nodaļas direktora norādījumus, 1995. gada 30. augustā Bratislavā-Petržalkā [*Bratislava-Petržalka*] [...] sagaidot HI vieglo automašīnu, kura viņiem bija jāpārved uz Austriju. Tā kā plāns nerealizējās šajā dienā, viņi no apsūdzētā PR un apsūdzētā WZ 31. augusta plkst. 14.00 tajā pašā vietā pārņēma vieglo automašīnu *Mercedes Benz* **[oriģ. 10. lpp.]** [...] ar bezsamaņā esošo HI aizmugurējā sēdekļī un pārveda to caur Petržalkas-Bergas [*Petržalka-Berg*] robežšķērsošanas posteņa diplomātisko zonu.

Tā kā Austrijas pasu kontroles atbildīgais darbinieks neatradās Bergas [*Berg*] autostāvvietā, viņi telefoniski sazinājās ar 2. nodaļas direktoru, kurš pēc apsūdzētā AB pavēles deva norādi aizvest upuri uz Hainburgu [*Hainburg*].

Pēc apsūdzētā AB norādēm kāds SIS loceklis tika aizsūtīts uz Austriju un ziņoja Hainburgas policijas iecirknim par automašīnas ar pieprasīto personu klātbūtni. Plkst. 16.30 apsūdzētais AB pa mobilo tālruni informēja ZZ par upura ar automašīnu atrašanos Hainburgā, un plkst. 17.00, balstoties uz tālruņa zvanu, HI aizturēja Austrijas policija, zinot, ka apsūdzēto fiziskās vardarbības rezultātā viņam bija nodarīti viegli miesas bojājumi un ka viņa ievēšana Austrijā, kam sekojusi aizturēšana, notika, pārkāpjot Slovākijas Republikas Konstitūcijas 23. panta 4. punktu, saskaņā ar kuru pilsoni nedrīkst piespiest pamest dzimteni, nedrīkst izdot vai nodot citai valstij.

Upuris HI cieta zaudējumus saistībā ar savu uzturēšanos Austrijā, kas atbilst viņa juridiskās pārstāvības izdevumiem par kopējo summu 478241,13 ATS apmērā.

2) 1995. gada 6. septembrī apsūdzētais DE, būdams SIS loceklis, pēc sava tiešā priekšnieka, SIS 46. dienesta pirmās vienības vadītāja EF norādēm kopā ar kādu policijas vienības locekli, no kura viņš pieprasīja apstiprinājumu oficiāla ieraksta formā, [...] komūnā konstatēja, ka balts *Mercedes Benz* [...] furgons atradās viņa rajonā no 1995. gada 28. līdz 31. augustam. Kad policijas loceklis atteicās izpildīt

šo prasību, 1995. gada 13. septembrī ap plkst. 13.00 viņi pasūtīja Bratislavas [...] stiklinieku darbnīcā caurspīdīgus stiklus 2766 SKK vērtībā, ar kuriem viņi aizvietoja *Mercedes Benz 208D* necaurspīdīgās plāksnes, lai liecinieki HI nolaupīšanas uz ārzemēm kriminālprocesā neatpazītu šo transportlīdzekli kā to, kurš bija novietots [...] ielu stūrī pie mājas [...] un no kura *SIS* locekļi novēroja HI māju no 1995. gada 28. līdz 31. augustam, lai gan [DE] zināja, ka 1995. gada 31. augustā brauciena uz Bratislavu laikā pa valsts autoceļu [Nr.]II/502 tika bloķēta HI *Mercedes* automašīna, kuru viņi atņēma ar varu un pārveda uz Austriju, kur savā automašīnā Hainburgā HI aizturēja Austrijas policijas spēki, rīkojoties tādā veidā, lai noslēptu faktu, ka *SIS* locekļi bija veikuši noziedzīgu nodarījumu, un lai izvairītos no kriminālvajāšanas pret personām, kas bija iesaistītas nolaupīšanas noziedzīgajā nodarījumā.

2. Ar 2017. gada 14. jūnija rīkojumu *Okresný súd Bratislava III* (Bratislavas III pirmās instances tiesa), piemērojot Kriminālprocesa kodeksa, kas bijis piemērojams līdz 2005. gada 31. decembrim, 23. panta 3. punktu, pievienoja iepriekš minēto krimināllietu krimināllietai [...] pret apsūdzētajiem AB, CD, FG, EF, IJ un JL, kuri bija apsūdzēti valsts ierēdņa varas ļaunprātīgā izmantošanā, sniedzot palīdzību Kriminālkodeksa, kas bijis piemērojams līdz 2005. gada 31. decembrim, 10. panta 1. punkta c) apakšpunkta un 158. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 2. punkta c) apakšpunkta izpratnē, ko viņi esot paveikuši šādos apstākļos: AB, CD, FG, EF, IJ un JL, būdami valsts iestādes – *Slovenská informačná služba* (Slovākijas izlūkošanas dienests) – locekļi, pārkāpjot Likuma Nr. 46/1993 1. panta 2. punktā noteikto kompetenci, neizpildot Likuma Nr. 46/1993 2. pantā noteiktos uzdevumus, kā arī *SIS* locekļu pienākumus Likuma Nr. 46/1993 7. panta izpratnē, nolūkā slēpt tā *Mercedes* likvidāciju, kas 1995. gada jūlijā tika izmantots, lai izsekotu restorāna īpašnieku UP [...] komūnā, un 1995. gada augustā, lai izsekotu HI **[oriģ. 11. lpp.]** [...] pilsētā, piedalījās noziedzīgajā nodarījumā, ciktāl JF, kas bija norīkots *SIS* 46. dienesta pirmajā vienībā, sniedza nepatiesu liecību, lai gan viņš zināja, ka vieglā automašīna *Mercedes Benz 208D* [...], kas piederēja *SIS*, netika nozagta naktī no 1995. gada 18. uz 19. decembri dienesta brauciena laikā, kuru viņš nebija veicis ar IJ, un šī liecība bija kalpojusi par pamatu izmeklēšanas komisijas un *SIS* vadības pretlikumīgajai rīcībai; savā liecībā par 1995. gada 28. decembra notikumiem CD, būdams *SIS* 94. vienības direktors, sniedza nepatiesu informāciju par operāciju rietumu Slovākijā, savu dalību transportlīdzekļa zādzības vietā un *Mercedes Benz 208D* numurzīmes atrašanu, un 1996. gada 26. janvārī ar pavēli Nr. 6 izveidoja 94. vienības izmeklēšanas komisiju nolūkā noskaidrot, kādus zaudējumus rada nozagtais dienesta transportlīdzeklis; FG, kas bija iecelts par 94. vienības autotransporta pārzini, komisijas priekšsēdētāja statusā nenodrošināja šo notikumu padziļinātu izmeklēšanu un kopā ar komisijas locekļiem, [proti], EF, kas bija iecelts par *SIS* 46. dienesta pirmās vienības vadītāju, un IJ, *SIS* 46. dienesta pirmās vienības pirmās komandas vadītāju, neizskatīja transportlīdzekļa zādzības apstākļus un, lai gan viņi zināja, ka tas nebija nozagts, viņi apstiprināja šīs informācijas patiesumu, samazināja šī transportlīdzekļa vērtību un 1996. gada 7. februārī ierosināja *SIS* direktoram izbeigt lietu līdz automašīnas atrašanai, un pēc 10 gadiem norakstīt zaudējumus uz valsts rēķina, un to apstiprināja CD, *SIS*

94. vienības direktora statusā, AB, SIS direktora statusā, un likumiskais pārstāvis, pārkāpjot *Zákon č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu v znení noviel* (Likums Nr. 278/1993 par valsts īpašuma pārvaldību, ar grozījumiem) 3. panta 2. punktu, lai gan viņš zināja, ka SIS padotie locekļi nebija ziņojuši par transportlīdzekļa zādzību kompetentajām policijas iestādēm, viņš nav rīkojies saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 8. panta 1. punktu, nav veicis pasākumus, lai konstatētu, vai noziedzīgs nodarījums patiešām noticis, bija pieņēmis komisijas nepatiesos konstatējumus un apstiprinājis pēdējās minētās ierosinājumu un CD ieteikumu, un ar 1996. gada 12. marta lēmumu, kas pieņemts, piemērojot *Zákon č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov PZ* (Likums Nr. 410/1991 par policijas ierēdņu dienestu) 127. panta 1. punktu, ir nolēmis izbeigt lietu un atskaitīt šos zaudējumus 10 gadu laikposmā, un pēc šī perioda beigām viņš deva atļauju norakstīt šos zaudējumus uz valsts rēķina, lai gan likums par policiju to nepieļāva, tādējādi radot SIS zaudējumus 1 454 434 SKK apmērā.

3. Ar 2001. gada 29. jūnija rīkojumu [...] *Okresný súd Bratislava III* (Bratislavas III pirmās instances tiesa) apturēja kriminālvajāšanu pret visiem apsūdzētajiem, pamatojoties uz to, ka 1998. gada 3. martā Slovēkijas Republikas valdības vadītājs bija izdevis dekrētu par viņu amnestiju. Iepriekš minētais rīkojums 2002. gada 5. jūnijā tika apstiprināts ar Bratislavas *Krajský súd* (apgabaltiesa) lēmumu, un tas ieguva *res judicata* spēku.
4. Iesniedzējtiesa atjaunoja tiesvedību *Ústavný súd Slovenskej republiky* (Slovēkijas Republikas Konstitucionālā tiesa; turpmāk tekstā – “Konstitucionālā tiesa”) 2017. gada 31. maija sprieduma [...] dēļ, kurā [Konstitucionālā tiesa] pasludināja, ka *Národná rada Slovenskej republiky* (Slovēkijas Republikas Valsts padome; turpmāk tekstā – “Slovēkijas Republikas Valsts padome”) 2017. gada 5. aprīļa rezolūcija Nr. 570, ar kuru tika atcelts Slovēkijas Republikas valdības vadītāja 1998. gada 3. marta lēmuma par amnestiju, kas publicēts ar numuru 55/1998, V un VI pants, Slovēkijas Republikas valdības vadītāja 1998. gada 7. jūlija lēmums par amnestiju, kas publicēts ar numuru 214/1998, un Slovēkijas Republikas prezidenta 1997. gada 12. decembra lēmums par apsūdzētā apžēlošanu [...], atbilst Slovēkijas Republikas Konstitūcijai.
5. Pēc tiesvedības atjaunošanas aizstāvība vērsās iesniedzējtiesā ar lūgumu apturēt tiesvedību un iesniegt Tiesā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. panta, 48. panta 2. punkta un 50. panta interpretāciju un Pamatlēmuma 2002/584 kopsakarā ar atbilstošiem pantiem Direktīvā 2012/13 [oriģ. 12. lpp.] (par tiesībām uz informāciju kriminālprocesā) un Direktīvā 2016/343 (par to, lai nostiprinātu konkrētus nevainīguma prezumpcijas aspektus un tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā kriminālprocesā) interpretāciju.
6. Šis lūgums esot balstīts uz juridiskām neprecizitātēm pieņemtajos valsts tiesību aktos, konkrēti, *Zákon o Ústavnóm súde* (likums par Konstitucionālo tiesu) sestās iedaļas noteikumos (konkrēti 48.a un 48.b pantā) un *Ústavný zákon č. 71/2017* (Konstitucionālais likums Nr. 71/2017), kā arī *Uznesenie Národnej rady*

*Slovenskej republiky z 5. aprīļa 2017 č. 570 o zrušení článku V a článku VI rozhodnutia predsedu vlády Slovenskej republiky z 3. marca 1998 o amnestii uverejneného pod číslom 55/1998 Z. z., rozhodnutia predsedu vlády Slovenskej republiky zo 7. júla 1998 o amnestii uverejneného pod číslom 214/1998 Z. z. a rozhodnutia prezidenta Slovenskej republiky v konaní o milosť pre obvineného zo dňa 12. decembra 1997 č. k. 3573/96-72-2417 (Slovākijas Republikas Valsts padomes 2017. gada 5. aprīļa rezolūcija Nr. 570, ar ko atceļ Slovākijas Republikas valdības vadītāja 1998. gada 3. marta lēmuma par amnestiju, kas publicēts ar numuru 55/1998, V un VI pantu, Slovākijas Republikas valdības vadītāja 1998. gada 7. jūlija lēmumu par amnestiju, kas publicēts ar numuru 214/1998, un Slovākijas Republikas prezidenta 1997. gada 12. decembra lēmumu par apsūdzētā apžēlošanu ar atsauces numuru 3573/96-72-2417; turpmāk tekstā – “rezolūcija”). Minētās rezolūcijas nolūks bija atcelt amnestijas, uz kuru pamata cita starpā tika pieņemts rīkojums par AB u.c. kriminālvajāšanas pārtraukšanu, proti, *Okresný súd Bratislava III* (Bratislavas III pirmās instances tiesa) [...] 2001. gada 29. jūnija rīkojums, kā arī Bratislavas *Krajský súd* (apgabaltiesa) [...] rīkojums. Minētajā lietā publiska apsūdzība tika izvirzīta arī ST [...], par kuru bija jāizsniedz valsts lēmums par apcietinājumu, Eiropas apcietināšanas orderis un starptautisks apcietināšanas orderis.*

7. Izskatījusi lietas materiālus, iesniedzējtiesa, būdama valsts tiesa, uzskata, ka, lai tā varētu pasludināt spriedumu, ir vajadzīgs Tiesas lēmums (LESD 267. panta otrā daļa).

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

8. Saskaņā ar LESD 82. pantu:

“Savienībā tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās pamatojas uz tiesas spriedumu un lēmumu savstarpējas atzīšanas principu, un tā ietver dalībvalstu normatīvo aktu tuvināšanu jomās, kas minētas 2. punktā un 83. pantā.

Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru paredz pasākumus, lai

- a) ieviestu noteikumus un procedūras, kuru mērķis ir visu veidu spriedumu un tiesas lēmumu atzīšana visā Savienībā;
- b) novērstu un atrisinātu jurisdikcijas kolīzijas dalībvalstu starpā;
- c) veicinātu tiesu iestāžu un tiesu personāla mācības;
- d) dalībvalstu tiesu iestāžu un līdzvērtīgu iestāžu starpā atvieglotu sadarbību saistībā ar kriminālprocesu un lēmumu izpildi.”

9. [Saskaņā ar LESD 82. panta 2. punktu:] “Tiktāl, cik tas ir nepieciešams, lai veicinātu tiesas spriedumu un lēmumu savstarpēju atzīšanu, kā arī policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kam ir pārrobežu aspekts, Eiropas Parlaments un Padome, pieņemot direktīvas saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, var noteikt minimālos noteikumus. **[oriģ. 13. lpp.]**
10. [2. punkta turpinājums:] Šādos noteikumos ņem vērā dalībvalstu tiesību tradīciju un tiesību sistēmu atšķirības.

Šie noteikumi attiecas uz:

- a) pierādījumu savstarpēju pieņemamību dalībvalstu starpā;
- b) personas tiesībām kriminālprocesā;
- c) nozieguma upuru tiesībām;
- d) jebkādiem citiem īpašiem kriminālprocesa aspektiem, ko Padome iepriekš precizējusi ar lēmumu. Saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, Padome šādu lēmumu pieņem vienprātīgi.

Šajā punktā minēto minimālo noteikumu pieņemšana neliedz dalībvalstīm paturēt spēkā vai ieviest augstāku personas tiesību aizsardzības līmeni.”

11. [Saskaņā ar LESD 82. panta 3. punktu:] “Ja kāds Padomes loceklis uzskata, ka 2. punktā minētais direktīvas projekts varētu ietekmēt viņa valsts krimināltiesību sistēmas pamataspektus, viņš var pieprasīt, lai šo direktīvas projektu izskata Eiropadomē. Šādā gadījumā parasto likumdošanas procedūru aptur. Pēc projekta apspriešanas un ja ir panākts konsenss, Eiropadome 4 mēnešu laikā pēc procedūras apturēšanas projektu atdod atpakaļ Padomei, kura izbeidz parastās likumdošanas procedūras apturēšanu.

Ja vienošanās nav panākta un ja vismaz 9 dalībvalstis vēlas izveidot ciešāku sadarbību, pamatojoties uz attiecīgo direktīvas projektu, tajā pašā laikposmā tās atbilstīgi informē Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju. Šādā gadījumā tiek uzskatīts, ka atļauja turpināt ciešāku sadarbību, kas minēta Līguma par Eiropas Savienību 20. panta 2. punktā un šā Līguma 329. panta 1. punktā, ir piešķirta, un piemēro noteikumus par ciešāku sadarbību.”

12. Hartas 47. pantā ir noteikts:

“Ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, ievērojot nosacījumus, kuri paredzēti šajā pantā.

Ikvienai personai ir tiesības uz taisnīgu, atklātu un laikus veiktu lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā. Ikvienai personai ir iespējas saņemt konsultāciju, aizstāvību un pārstāvību.

Juridiskā palīdzība tiek sniegta tiem, kam nav pietiekamu līdzekļu, ciktāl šī palīdzība ir nepieciešama, lai nodrošinātu efektīvu tiesiskuma īstenošanu.”

13. Hartas 48. panta 2. punktā ir noteikts:

“Ikvienam apsūdzētajam tiek garantētas tiesības uz aizstāvību.”

14. Hartas 50. pantā ir noteikts:

“Nevienam nedrīkst atkārtoti tiesāt vai sodīt krimināllietā par nodarījumu, par kuru viņš saskaņā ar tiesību aktiem Savienībā jau ticis attaisnots vai notiesāts ar galīgu spriedumu.”

15. Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 1. punktā ir noteikts:

“Eiropas apcietināšanas orderis ir tiesas nolēmums, ko izsniedz dalībvalsts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai vai lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai arī lai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli.”

16. Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 2. punktā ir noteikts: **[oriģ. 14. lpp.]**

“Dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzišanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem.”

17. Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 3. punktā ir noteikts:

“Šis pamatlēmums groza [negroza] pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kā tie minēti 6. pantā Līgumā par Eiropas Savienību.”

18. Pamatlēmuma 3. pantā “Eiropas apcietināšanas ordera obligātas neizpildīšanas pamats” ir noteikts:

“Izpildes dalībvalsts tiesas iestāde (šeit turpmāk – “izpildes tiesas iestāde”) atsaka Eiropas apcietināšanas ordera izpildīšanu šādos gadījumos:

1. [Ja] uz nodarījumu, kas ir par iemeslu apcietināšanas orderim, attiecas amnestija izpildes dalībvalstī, ja šīs valsts jurisdikcijā bija kriminālvajāšanas uzsākšana par attiecīgo nodarījumu saskaņā ar tās krimināllikumu;

2. Ja izpildes tiesas iestāde ir informēta par to, ka par pieprasīto personu dalībvalstī pieņemts galīgs spriedums attiecībā uz tādām pašām darbībām, ar nosacījumu, ka, ja ir piespriests sods, tad tas ir izciests vai to pašlaik izcieš, vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar notiesāšanas dalībvalsts tiesībām;

3. Ja personai, par kuru ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, ņemot vērā tās vecumu, nevar iestāties kriminālatbildība par darbībām, kas ir apcietināšanas ordera pamatā, saskaņā ar izpildes dalībvalsts tiesībām.”

19. Direktīvas 2012/13 7. pantā ir noteikts:

“1. Ja persona jebkurā kriminālprocesa stadijā tiek apcietināta un aizturēta, dalībvalstis nodrošina, lai apcietinātajām personām vai viņu advokātiem tiek darīti pieejami kompetento iestāžu rīcībā esošie dokumenti, kas saistīti ar konkrēto lietu un kas ir būtiski, lai saskaņā ar valsts tiesību aktiem efektīvi apstrīdētu apcietināšanas vai aizturēšanas likumību.

2. Dalībvalstis nodrošina, lai aizdomās turētajiem vai apsūdzētajām personām vai viņu advokātiem tiktu garantēta piekļuve vismaz visiem kompetento iestāžu rīcībā esošiem aizdomās turēto vai apsūdzēto personu attaisnojošiem vai apsūdzošiem lietiskajiem pierādījumiem, lai garantētu procesa taisnīgu norisi un sagatavotu aizstāvību.

3. Neskarot 1. punktu, piekļuvi 2. punktā minētajiem materiāliem nodrošina savlaicīgi, lai varētu efektīvi īstenot tiesības uz aizstāvību, un ne vēlāk kā tad, kad tiesā tiek iesniegti apsūdzības argumenti. Ja kompetento iestāžu rīcībā nonāk citi lietiskie pierādījumi, piekļuvi tiem nodrošina savlaicīgi, lai tos varētu izskatīt.

4. Atkāpjoties no 2. un 3. punkta, ja vien tas neskar tiesības uz taisnīgu tiesu, piekļuvi dažiem lietas materiāliem var atteikt, ja šāda piekļuve var radīt nopietnu apdraudējumu citas personas dzīvībai vai pamattiesībām vai ja šāds atteikums obligāti nepieciešams, lai nodrošinātu svarīgas sabiedrības intereses, piemēram, ja piekļuve var apdraudēt notiekošu izmeklēšanu vai nopietni kaitēt tās dalībvalsts iekšējai drošībai, kurā notiek kriminālprocess. Dalībvalstis nodrošina, lai saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajām procedūrām lēmumu atteikt piekļuvi dažiem lietas materiāliem saskaņā ar šo punktu pieņem tiesu iestāde vai vismaz to var pārskatīt tiesu iestāde.

5. Šajā pantā minēto piekļuvi nodrošina **[oriģ. 15. lpp.]** bez maksas.”

20. Direktīvas 2012/13 8. panta 2. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis nodrošina, lai aizdomās turētajiem vai apsūdzētajām personām vai viņu advokātiem ir tiesības saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajām procedūrām iesniegt sūdzību, ja kompetentās iestādes nav sniegušas informāciju saskaņā ar šo direktīvu vai atsakās to sniegt.”

21. Direktīvas 2016/343 8. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis nodrošina, ka aizdomās turētajiem vai apsūdzētajiem ir tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā.”

22. Direktīvas 2016/343 9. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad aizdomās turētie vai apsūdzētie nepiedalās klātienē savas lietas izskatīšanā tiesā un kad nav izpildīti 8. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi, tiem ir tiesības uz lietas izskatīšanu tiesā no jauna

vai uz citu tiesiskās aizsardzības līdzekli, kurš dod iespēju no jauna noskaidrot lietas faktus, tostarp pārbaudīt jaunus pierādījumus, un kura rezultātā sākotnējo nolēmumu varētu atcelt. Minētajā sakarā dalībvalstis nodrošina, ka minētajiem aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem ir tiesības uz klātbūtni, efektīvi piedalīties saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajām procedūrām un izmantot tiesības uz aizstāvību.”

23. Direktīvas 2016/343 10. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis nodrošina, lai aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem būtu efektīvi tiesiskās aizsardzības līdzekļi, ja tiek pārkāptas viņu tiesības, kas noteiktas saskaņā ar šo direktīvu.”

24. Direktīvas 2016/343 14. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības līdz 2018. gada 1. aprīlim. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.”

B. Slovērijas tiesības

25. Saskaņā ar Slovērijas Republikas Konstitūcijas (spēkā no 2017. gada 4. aprīļa) 86. panta i) punktu *Národná rada Slovenskej republiky* (Slovērijas Republikas Valsts padome; turpmāk tekstā – “Slovērijas Republikas Valsts padome”) kompetencē tostarp ir:

“lemt par prezidenta lēmuma, kas pieņemts, piemērojot 102. panta 1. punkta j) apakšpunktu, atcelšanu, ja tas ir pretrunā demokrātiskas un tiesiskas valsts principiem; pieņemtā rezolūcija ir vispārpiemērojama un tiek publicēta tāpat kā likums.”

26. Slovērijas Republikas Konstitūcijas (spēkā no 2017. gada 4. aprīļa) 129.a pantā *Ústavný súd Slovenskej republiky* (Slovērijas Republikas Konstitucionālā tiesa; turpmāk tekstā – “Konstitucionālā tiesa”) ir atzītas šādas pilnvaras:

“Konstitucionālā tiesa lemj par Slovērijas Republikas Valsts padomes rezolūcijas, ar kuru tiek atcelta amnestija vai individuāla apžēlošana un kas pieņemta, piemērojot 86. panta i) punktu, atbilstību Konstitūcijai. Konstitucionālā tiesa pēc savas ierosmes uzsāk procesu atbilstoši pirmajam teikumam; 125. pants tiek piemērots *mutatis mutandis*.” [oriģ. 16. lpp.]

27. Slovērijas Republikas Konstitūcijas (spēkā no 2017. gada 4. aprīļa) 154.f pantā ir paredzēta arī šāda iedarbība ar atpakaļejošu spēku:

“1) 86. panta i) punkta, 88.a panta un 129.a panta noteikumi ir piemērojami arī Slovērijas Republikas valdības vadītāja 1998. gada 3. marta lēmuma par amnestiju, kas publicēts ar numuru 55/1998, V un VI pantam, Slovērijas Republikas valdības vadītāja 1998. gada 7. jūlija lēmumam par amnestiju, kas

publicēts ar numuru 214/1998, kā arī Slovēkijas Republikas prezidenta 1997. gada 12. decembra lēmumam par apsūdzētā apžēlošanu, numurs [..].

- (2) Amnestijas un apžēlošanas atcelšana, piemērojot 1. punktu,
- a) izraisa valsts iestāžu lēmumu atcelšanu, ciktāl tie ir tikuši pieņemti un pamatoti, balstoties uz 1. punktā minēto amnestiju un apžēlošanu, un
  - b) likvidē likumiskos šķēršļus kriminālvajāšanai, kas balstīti uz 1. punktā minēto amnestiju un apžēlošanu; šo likumisko šķēršļu ilgums netiek iekļauts noilguma termiņā, kas saistīts ar faktiem, uz kuriem attiecas 1. punktā minētā amnestija un apžēlošana, aprēķinā.”

28. *Zákon o ústavnóm súde* (likums par Konstitucionālo tiesu) (spēkā no 2017. gada 4. aprīļa) sestās iedaļas 48.a un 48.b pants regulē procesu saistībā ar Slovēkijas Republikas Valsts padomes rezolūcijas, ar kuru tiek atcelta individuāla apžēlošana vai amnestija, atbilstību Konstitūcijai šādi:

“48.a pants

19. līdz 41.b panta noteikumi ir *mutatis mutandis* piemērojami procesam saistībā ar Slovēkijas Republikas Valsts padomes rezolūcijas pārbaudi, ja 48.b pantā nav noteikts citādi.

48.b pants

- (1) Konstitucionālā tiesa pēc savas ierosmes uzsāk procesu pēc būtības, piemērojot Konstitūcijas 129.a pantu, un šis process tiek uzsākts dienā, kad *Zbierka zákonov* (oficiālais vēstnesis) tiek publicēta Slovēkijas Republikas Valsts padomes atbilstoši Konstitūcijas 86. panta i) punktam pieņemtā rezolūcija.
- (2) Vienīgais procesa dalībnieks ir Slovēkijas Republikas Valsts padome.
- (3) Otrs procesa dalībnieks ir Slovēkijas Republikas valdība, ko pārstāv Slovēkijas Republikas tieslietu ministrs – ja process attiecas uz rezolūciju, ar ko atcelta amnestija, – vai Slovēkijas Republikas prezidents – ja process attiecas uz rezolūciju, ar ko atcelta individuāla apžēlošana.
- (4) Pirms lēmuma pēc būtības pieņemšanas, piemērojot šo iedaļu, Konstitucionālās tiesas priekšsēdētājs lūdz
  - a) Slovēkijas Republikas Valsts padomes atzinumu, kam pievienots debašu, kas norisinājušās sanāksmē par Slovēkijas Republikas Valsts padomes atbilstoši Konstitūcijas 86. panta i) punktam pieņemto rezolūciju, protokols,
  - b) Slovēkijas Republikas prezidenta atzinumu un

c) Slovēkijas Republikas valdības atzinumu; atzinumu Slovēkijas Republikas [orig. 17. lpp.] valdības vārdā iesniedz Slovēkijas Republikas tieslietu ministrs.

(5) Tiesas plēnums lemj par lietas būtību, taisot spriedumu. Spriedums tiek paziņots Slovēkijas Republikas Valsts padomei un Slovēkijas Republikas valdībai – amnestijas gadījumā – un prezidentam – individuālas apžēlošanas gadījumā. Konstitucionālās tiesas priekšsēdētājs var nolemt paziņot spriedumu arī citām personām.

(6) Konstitucionālā tiesa pieņem lēmumu par Slovēkijas Republikas Valsts padomes rezolūcijas, ar kuru ir atcelta amnestija vai individuāla apžēlošana, vai šīs rezolūcijas daļas atbilstību Konstitūcijai 60 dienu laikā no procesa uzsākšanas; ja Konstitucionālā tiesa šajā termiņā nepieņem lēmumu, process tiek pārtraukts.

(7) Rīkojums par procesa pārtraukšanu vai prasības noraidīšanu ir *res judicata*, kas izslēdz Slovēkijas Republikas Valsts padomes rezolūcijas, ar kuru atcelta amnestija vai individuāla apžēlošana, jaunu pārbaudi Konstitucionālajā tiesā.”

29. *Zákon č. 15[4]/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov* (Likums Nr. 15[4]/2010 par Eiropas apcietināšanas orderi, ar grozījumiem; turpmāk tekstā – “Likums Nr. 15[4]/2010”) 1. panta 1. punktā ir noteikts:

“Šis likums regulē Slovēkijas iestāžu rīcību, ja personas tiek nodotas starp Eiropas Savienības dalībvalstīm, pamatojoties uz Eiropas apcietināšanas orderi, kā arī ar to saistīto procesu.”

30. Likuma Nr. 15[4]/2010 5. panta 1.–3. punktā ir noteikts:

“1) Ja tiek uzskatīts, ka kriminālvajāšanā esošā persona var atrasties vai atrodas citā dalībvalstī un ja šī persona ir jāpieprasa, palātas priekšsēdētājs vai kompetentās tiesas tiesnesis izdod attiecībā uz viņu Eiropas apcietināšanas orderi. Izmeklēšanas ietvaros Eiropas apcietināšanas orderi pēc prokurora pieprasījuma izdod izmeklētājtiesnesis.

2) Eiropas apcietināšanas orderi 1. punkta izpratnē var izdot, ja attiecībā uz kriminālvajāšanā esošo personu par tiem pašiem nodarījumiem ir izdots apcietināšanas orderis, starptautisks apcietināšanas orderis vai galīgs un izpildāms nolēmums, kas paredz brīvības atņemšanas sodu.

3) Tiesa neizdod Eiropas apcietināšanas orderi, ja pirms tā izdošanas ir acīmredzams, ka nodošana no ārzemēm radīs pieprasītajai personai nesamērīgu kaitējumu, salīdzinot ar kriminālprocesa nozīmīgumu vai noziedzīgā nodarījuma sekām.”

31. Likuma Nr. 15[4]/2010 23. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā ir noteikts:

“1) Eiropas apcietināšanas ordera izpilde tiek atteikta, ja

- a) uz noziedzīgo nodarījumu, par kuru izdots Eiropas apcietināšanas orderis, attiecas Slovērijas Republikas piešķirta amnestija un Slovērijas tiesību sistēma regulē Slovērijas iestāžu tiesības veikt kriminālvajāšanu par šo noziedzīgo nodarījumu,
- b) izpildes tiesu iestādei ir informācija, ka kriminālprocess kādā dalībvalstī pret pieprasīto personu par to pašu nodarījumu ir galīgi izbeigts ar notiesājošu nolēmumu, kas jau ir izpildīts, tiek izpildīts vai vairs nevar tikt izpildīts atbilstoši tās dalībvalsts tiesību normām, kurā tas ticis pasludināts [..].”
[oriģ. 18. lpp.]

32. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa, kas bija spēkā līdz 2005. gada 31. decembrim, 188. panta 1. punktu pēc apsūdzības raksta sākotnējās izskatīšanas tiesa

- a) nodod lietu kompetentajai tiesai, ja pašas kompetencē nav izskatīt šo lietu,
- b) nodod lietu citai iestādei 171. panta 1. punktā minētajos apstākļos,
- c) pārtrauc kriminālvajāšanu 172. panta 1. punktā minētajos apstākļos,
- d) aptur procesu 173. panta 1. punkta a)–e) punktā minētajos apstākļos vai piemērojot 224. panta 6. vai 7. punktu,
- e) nosūta lietu atpakaļ prokuroram papildu izmeklēšanai, ja tas ir nepieciešams, lai novērstu smagus procesuālo noteikumu pārkāpumus izmeklēšanā vai lai noskaidrotu būtiskus faktiskos apstākļus, bez kuriem nav iespējams pieņemt lēmumu pamatlietā, un tad, ja papildu izmeklēšanas pasākumi tiesas procesā saskartos ar ievērojamām grūtībām vai acīmredzami kaitētu procesa [norises] ātrumam,
- f) pārtrauc kriminālvajāšanu atbilstoši 307. panta nosacījumiem vai lemj par samierināšanas apstiprinājumu, piemērojot 309. pantu, vai
- g) nodod lietu tiesnesim vienpersoniskai izskatīšanai, ja tas ir viņa kompetencē saskaņā ar 314. a panta 1. punktu; minētajam tiesnesim ir saistošs šis lēmums.

33. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa, kas bija piemērojams līdz 2005. gada 31. decembrim, 188. panta 2. punktu pēc apsūdzības raksta sākotnējās izskatīšanas tiesa var arī pārtraukt kriminālvajāšanu atbilstoši 172. panta 2. vai 3. punktā minētajiem apstākļiem.

34. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa, kas bija piemērojams līdz 2005. gada 31. decembrim, 188. panta 3. punktu pēc apsūdzības raksta sākotnējās izskatīšanas tiesa var arī apturēt kriminālvajāšanu atbilstoši 173. panta 2. punktā minētajiem apstākļiem.

35. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa, kas bija piemērojams līdz 2005. gada 31. decembrim, 188. panta 4. punktu prokurors un apsūdzētā persona var iesniegt apelācijas sūdzību par nolēmumu, kas pieņemts, piemērojot 1. punkta a)–f) apakšpunktu un 2. un 3. punktu, un šai apelācijai, papildus kriminālvajāšanas apturēšanai, ir apturošs raksturs.
36. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa, kas bija piemērojams līdz 2005. gada 31. decembrim, 224. panta 1. punktu tiesa aptur kriminālvajāšanu, ja galvenās tiesas sēdes laikā tā konstatē, ka ir radušies kādi no 173. panta 1. punkta b)–e) apakšpunktā paredzētajiem apstākļiem.
37. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa, kas bija piemērojams līdz 2005. gada 31. decembrim, 224. panta 2. punktu tiesa aptur kriminālvajāšanu pat tad, ja nav iespējams izsniegt apsūdzētajam pavēsti uz galveno tiesas sēdi.
38. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa, kas bija piemērojams līdz 2005. gada 31. decembrim, 224. panta 3. punktu tiesa var apturēt kriminālvajāšanu, ja galvenajā tiesas sēdē tā konstatē, ka ir radušies 173. panta 2. punktā minētie apstākļi.
39. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa, kas bija piemērojams līdz 2005. gada 31. decembrim, 224. panta 4. punktu, ja apturēšanas iemesls vairs nepastāv, tiesa atjauno kriminālprocesu. **[oriģ. 19. lpp.]**
40. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa, kas bija piemērojams līdz 2005. gada 31. decembrim, 224. panta 5. punktu prokurors var iesniegt apelācijas sūdzību par tiesas nolēmumu, ar kuru apturēts kriminālprocess vai noraidīts lūgums turpināt kriminālprocesu.
41. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa, kas bija piemērojams līdz 2005. gada 31. decembrim, 224. panta 6. punktu tiesa aptur kriminālprocesu, ja tā uzskata, ka vispārpiemērojama zemākas hierarhijas tiesību norma, kuras piemērošana izskatāmajā krimināllietā ir noteicoša, lai lemtu par vainu un sodu, ir pretrunā vispārpiemērojamai augstākas hierarhijas tiesību normai vai starptautiskam līgumam, un tā ierosina tiesvedību Konstitucionālajā tiesā. Konstitucionālās tiesas spriedums ir saistošs šai tiesai un citām vispārējās jurisdikcijas tiesām.
42. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa, kas bija piemērojams līdz 2005. gada 31. decembrim, 224. panta 7. punktu tiesa aptur kriminālprocesu, ja tā vēršas [Eiropas Savienības] Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu jautājumu.
43. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa, kas ir piemērojams no 2006. gada 1. janvāra, 564. panta 1. punktu kriminālprocesi, kas uzsākti pirms minētā likuma stāšanās spēkā, un dokumenti, kas iesniegti šajos krimināl procesos, rada tādas pašas sekas kā kriminālprocesi, kas uzsākti, un dokumenti, kas iesniegti, piemērojot šo likumu.

44. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa, kas ir piemērojams no 2006. gada 1. janvāra, 564. panta 3. punktu lietās, kurās ticis izdots rīkojums nodot lietu rajona tiesai pirms šī likuma stāšanās spēkā, rajona tiesa veic tiesvedību, piemērojot līdz šim spēkā esošās normas. Parasto apelācijas tiesvedību par šādu nolēmumu veic apgabaltiesa, piemērojot līdz šim spēkā esošās normas. Tāpat notiek, ja tiesa, kuras kompetencē nav izskatīt lietu, ir nodevusi lietu rajona tiesai, lai tā veiktu procesuālās darbības.
45. Tā kā rīkojums par apsūdzības uzrādīšanu iepriekš minētajai personai tika izdots 2000. gada 27. novembrī, rajona tiesai ir jārikojas, piemērojot likuma grozījumus saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa Nr. 141/1961, kas bija spēkā līdz 2005. gada 31. decembrim, normām.

III. Faktiskie apstākļi

46. Pret ST un citām personām, tostarp AB, tika veikts kriminālprocess, kurš ar *Okresný súd Bratislava III* (Bratislavas III pirmās instances tiesa) 2001. gada 29. jūnija nolēmumu lietā 5T 119/00, kas ieguvis *res judicata* spēku un kļuvis izpildāms, pilnībā tika pabeigta. Saskaņā ar Slovēkijas tiesību aktiem runa ir par galīgu nolēmumu, kam piemīt lēmuma pēc būtības raksturs un kas rada attaisnojoša sprieduma sekas. Rīkojums par kriminālvajāšanas pārtraukšanu daļēji bija pamatots ar amnestiju, ko [1998. gada] 3. martā bija devis Slovēkijas Republikas valdības vadītājs, pārstāvēt Slovēkijas Republikas prezidentu.
47. 2017. gadā izdarīto grozījumu, proti, ar Konstitucionālo likumu Nr. 71/2017 izdarīto grozījumu un grozījumu Likumā par Konstitucionālo tiesu (Likums Nr. 72/2017) galvenais rezultāts bija Konstitucionālās tiesas 2017. gada 31. maija spriedums [...], kurā tika atzīts:
- “*Národná rada Slovenskej republiky* (Slovēkijas Republikas Valsts padome) 2017. gada 5. aprīļa rezolūcija Nr. 570, ar kuru atcelts Slovēkijas Republikas valdības vadītāja 1998. gada 3. marta lēmuma par amnestiju, kas publicēts ar numuru 55/1998, V un VI pants, Slovēkijas Republikas valdības vadītāja 1998. gada 7. jūlija lēmums par amnestiju, kas publicēts ar numuru 214/1998, un Slovēkijas Republikas prezidenta 1997. gada 12. decembra lēmums par apsūdzētā apžēlošanu [**orig. 20. lpp.**] [...], atbilst Slovēkijas Republikas Konstitūcijai.”
48. Saskaņā ar šiem jaunajiem tiesību aktu grozījumiem bija jāatceļ arī galīgais rīkojums, ar kuru tika pārtraukta kriminālvajāšana pret ST un citām personām (arī AB).
49. Šajos lietas apstākļos ir pamatoti izdot gan valsts, gan Eiropas apcietināšanas orderi. Šajā lietā iesniedzējtiesa pēc Bratislavas *Krajská prokuratúra* (rajona prokuratūra) lūguma ir izdevusi starptautisku apcietināšanas orderi, jo atbilstoši publiskotai informācijai (uz ko atsaucās prokurors savā lūgumā izdot starptautisku apcietināšanas orderi) ST atrodas Mali Republikā. Tā kā iesniedzējtiesai nav atbilstošas informācijas par ST atrašanās vietu un nav izslēgts, ka ST atrodas vai

atradīsies arī kādas Eiropas Savienības dalībvalsts teritorijā, iesniedzējtiesai ir nodoms izdot arī Eiropas apcietināšanas orderi. Tomēr pirms šāda ordera izdošanas, ņemot vērā Tiesas judikatūru, ir nepieciešams izdot arī valsts lēmumu par apcietinājumu, bez kura Eiropas apcietināšanas orderis nav spēkā (skat., piemēram, spriedumu, 2016. gada 1. jūnijs, *Bob-Dogi*, C-241/15, EU:C:2016:385).

50. Tā kā iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai Eiropas apcietināšanas ordera izdošana nav pretrunā “ne bis in idem” principam, tā lūdz Tiesas interpretāciju.

IV. Juridiskais vērtējums

A. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas piemērojamība

51. Harta ir piemērojama šajā lietā, un šajā sakarā citēsim ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] 2017. gada 30. martā sniegtos secinājumus [29. punktu] lietā *Puškār*, C-73/16:

“[...] [Saskaņā ar Hartas 51. panta 1. punktu] Savienības tiesību sistēmā garantētās pamattiesības ir piemērojamas visās situācijās, kuras reglamentē Savienības tiesību akti¹. Kā it īpaši jau ir secināts [2013. gada 26. februārā] spriedumā *Åkerberg Fransson*, Harta ir piemērojama arī sankcijām nodokļu tiesību jomā, ja runa ir par Savienības tiesību aktos izvirzītām prasībām nodokļu jomā². Šajā ziņā īpaši ir jāņem vērā apgrozījuma un akcīzes nodokļi. Tomēr Savienības tiesību akti ir piemērojami arī noteiktiem tiešo nodokļu jautājumiem, piemēram, konkrētu saskaņošanas pasākumu piemērošanas jomā³, vai gadījumā, ja tiek ierobežotas pamatbrīvības⁴. Tādēļ konkrētā gadījumā valsts tiesai bieži ir jāizvērtē, vai Harta ir piemērojama. Ja Savienības tiesību akti un Harta nav piemērojami, visādā ziņā bieži līdzīgas prasības izrietēs arī no [1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “ECPAK”)] 8. panta.

52. [Iepriekš minēto secinājumu 30. punkts:] Izskatāmajā lietā no iepriekš minētā izriet, ka Datu aizsardzības direktīva un Harta ir piemērojamas saraksta izmantošanai nodokļu iekasēšanas nolūkā, savukārt krimināltiesiskajā jomā ir

¹ Spriedumi, 2013. gada 26. februāris, *Åkerberg Fransson* (C-617/10, EU:C:2013:105, 19. punkts), un, 2015. gada 17. decembris, *WebMindLicenses* (C-419/14, EU:C:2015:832, 66. punkts).

² Spriedums, 2013. gada 26. februāris, *Åkerberg Fransson* (C-617/10, EU:C:2013:105, 27. punkts).

³ Skat. it īpaši spriedumu, 2013. gada 22. oktobris, *Sabou* (C-276/12, EU:C:2013:678, 23. un nākamie punkti).

⁴ Spriedums, 2015. gada 11. jūnijs, *Berlington Hungary u.c.* (C-98/14, EU:C:2015:386, 74. punkts un tajā minētā judikatūra).

piemērojama tikai Harta, [oriģ. 21. lpp.] ciktāl runa ir par jautājumiem, kurus reglamentē Savienības tiesību akti.”

53. 51. panta, kurā noteikta Hartas piemērošanas joma, 1. punktā ir norādīts, ka Hartas noteikumi “attiecas uz [...] dalībvalstīm tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesību aktus”, un 2. punktā – ka ar Hartu “netiek paplašināta Savienības tiesību piemērošanas joma, paplašinot Savienības kompetences”. Šajā ziņā Tiesa ir precizējusi, ka, “lai noteiktu, vai valsts tiesiskais regulējums ir Savienības tiesību piemērošana Hartas 51. panta izpratnē, papildus citiem elementiem vēl ir jāpārbauda, vai attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma mērķis ir piemērot Savienības tiesību normu, kāds ir šī regulējuma raksturs un vai tam ir vēl citi mērķi papildus tiem, kas jau ir noteikti Savienības tiesībās, pat ja šis regulējums Savienības tiesības var ietekmēt netieši, un vai ir kāds specifisks Savienības tiesību regulējums šajā jautājumā vai tāds, kas šo jautājumu var ietekmēt” (spriedums, 2014. gada 6. marts, *Siragusa*, C-206/13, EU:C:2014:126, 25. punkts).
54. Nav nekādu šaubu, ka Savienības tiesības ir piemērojamas šajā lietā, jo šajā gadījumā ir piemērojams Pamatlēmums 2002/584.
55. Šajā ziņā jāatgādina, ka pamatlēmums, izveidojot vienkāršotu un efektīvāku personu, kas ir notiesātas vai tiek turētas aizdomās par krimināllikuma pārkāpumu, nodošanas sistēmu, atvieglo un paātrina tiesu sadarbību, lai veicinātu Savienībai noteiktā mērķa – kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, pamatojoties uz augstu dalībvalstu savstarpējo uzticību saskaņā ar savstarpējas atzīšanas principu – izpildi (šajā ziņā skat. spriedumus, 2013. gada 26. februāris, *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, 36. un 37. punkts; un, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi un Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 75. un 76. punkts).
56. Tāpat ir piemērojama Harta, kā arī Direktīva 2012/13 (par tiesībām uz informāciju kriminālprocesā) un Direktīva 2016/343 (par to, lai nostiprinātu konkrētus nevainīguma prezumpcijas aspektus un tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā kriminālprocesā).

B. Par pirmo prejudiciālo jautājumu

57. Pirmajā prejudiciālajā jautājumā iesniedzējtiesa lūdz interpretāciju par jautājumu, vai Eiropas apcietināšanas ordera izdošana šajā lietā nav pretrunā “ne bis in idem” principam.
58. Vispirms iesniedzējtiesa norāda, ka, lai arī sākotnēji šķiet, ka uzdotais jautājums būtu jāuzdod izpildes [dalībvalsts] tiesai, nevis izdošanas dalībvalsts tiesai, kas liecinātu par jautājuma hipotētiskumu, tomēr tas tā nav.
59. Eiropas apcietināšanas orderim (EAO) vienmēr jābūt samērīgam ar tā mērķi. Tāpat ir tad, ja uz lietas apstākļiem attiecas Pamatlēmuma 2002/584 2. panta 1. punkts. Ņemot vērā smagās sekas, kādas EAO izpilde rada pieprasītās personas

brīvībai un pārvietošanās brīvībai, pieņemot lēmumu par to, vai izdot vai neizdot EAO, izdošanas dalībvalstij būtu jāizsver nepieciešamība to izdot un jāizvērtē arī iespējamie šķēršļi EAO izpildei nākotnē. Iepriekš minētie apsvērumi arī skaidri izriet no Komisijas paziņojuma “Rokasgrāmata par to, kā izsniegt un izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi” [2.4. iedaļas ceturtais daļas] (OV 2017, C 335/1): “Turklāt tā vietā, lai izsniegtu EAO, izsniegšanas tiesu iestādēm būtu jāapsver iespēja izmantot citus tiesu iestāžu sadarbības pasākumus. Citi Savienības juridiskie instrumenti tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās paredz citus pasākumus, kas daudzās situācijās ir iedarbīgi, bet ne tik stingri (skat. 2.5. iedaļu).” [oriģ. 22. lpp.]

60. No Tiesas judikatūras izriet, ka viens no kontroles mehānismiem, izdodot EAO, ir prasība [vispirms] izdot valsts lēmumu par apcietinājumu (spriedums, 2016. gada 1. jūnijs, *Bob-Dogi*, C-241/15, EU:C:2016:385). Līdz ar to, ja valsts tiesa izdod EAO, nepieņēmusi valsts lēmumu par apcietinājumu, EAO nav spēkā un to nevar izpildīt.
61. Kā Tiesa atgādinājusi iepriekš minētajā spriedumā, EAO sistēma ietver divu līmeņu aizsardzību attiecībā uz pieprasītās personas procesuālajām un pamattiesībām: pirmajā līmenī paredzēto tiesību aizsardzību tiesā valsts tiesu nolēmuma pieņemšanas brīdī un otrajā līmenī nodrošināto aizsardzību, izsniedzot Eiropas apcietināšanas orderi. Šī divu līmeņu tiesību aizsardzība tiesā iztrūkst situācijā, kad pirms EAO izdošanas valsts tiesu iestāde nav pieņēmusi nekādu valsts tiesas nolēmumu, uz kura pamata varētu izpildīt EAO.
62. Uzdotā prejudiciālā jautājuma kodols ir jautājums par to, vai uz galīgu nolēmumu, ar ko izbeigta kriminālvajāšana (vai attaisnojošu spriedumu), vienmēr attiecas *ne bis in idem* princips, ja šie nolēmumi tikuši pieņemti, pamatojoties uz amnestiju, kuru atcēlusi likumdevēja iestāde pēc tam, kad šie nolēmumi ieguvuši *res judicata* spēku, un ja valsts tiesību sistēma paredz, ka šādas amnestijas atcelšana izraisa valsts iestāžu lēmumu atcelšanu, ciktāl tie ir pieņemti un pamatoti, balstoties uz atcelto amnestiju, un tam nav nepieciešams īpašs tiesas nolēmums vai tiesvedība.
63. Lietas būtība tāpat ir par to, vai tādēļ, ka pastāv valsts mehānisms, ar kuru bez jebkāda tiesas nolēmuma un bez jebkādas iesaistīto personu piedalīšanās tiek atcelti galīgi nolēmumi krimināllietās, kurus tieši pieņēmusi likumdevēja iestāde, šajā lietā ir iespējams pārkāpt Hartā garantētās pamattiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam [par to pašu nodarījumu]. Citiem vārdiem sakot, rodas jautājums, vai ar Savienības tiesībām ir saderīgi tas, ka likumdevēja iestāde “ir saistīta” ar lēmumu par vainu un sodu tādā situācijā, kad šis mehānisms atbilst valsts tiesību sistēmai. Vai arī jautājums: vai, ņemot vērā Savienības tiesības, valsts tiesai ir pienākums ievērot amnestijas atcelšanu, kas ir skaidri saderīga ar valsts tiesību sistēmu, taču pretrunā Savienības tiesībām.

C. Par otro prejudiciālo jautājumu

64. Otrajā prejudiciālajā jautājumā iesniedzējtiesa jautā Tiesai, vai Direktīva [2012/13] ir piemērojama arī īpašam procesam, kura priekšmets ir amnestijas atcelšana “valsts mehānisma” amnestijas atcelšanai izpratnē.
65. Direktīvas [2012/13] 2. panta “Darbības joma” [1. punktā] ir noteikts: “Šo direktīvu piemēro no brīža, kad dalībvalsts kompetentās iestādes ir informējušas personas par to, ka viņas tiek turētas aizdomās vai ir apsūdzētas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, līdz brīdim, kad process ir pabeigts, par ko uzskata brīdi, kad ir galīgi noteikts, vai aizdomās turētais vai apsūdzētā persona ir izdarījusi noziedzīgo nodarījumu, tostarp attiecīgos gadījumos sprieduma pieņemšanu un jebkādu pārsūdzību izskatīšanu.”
66. [Direktīvas 2012/13] 3. panta “Tiesības uz informāciju par tiesībām” 1. punkta [c)] apakšpunktā ir noteikts: “Dalībvalstis nodrošina, lai aizdomās turētie vai apsūdzētās personas nekavējoties saņemtu informāciju vismaz par šādām procesuālajām tiesībām, kā tās piemērojamas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, lai nodrošinātu minēto tiesību efektīvu īstenošanu: [...] tiesībām tikt informētam par apsūdzību saskaņā ar 6. pantu”. **[oriģ. 23. lpp.]**
67. [Direktīvas 2012/13] 6. panta “Tiesības uz informāciju par apsūdzību” 4. punktā ir noteikts: “Dalībvalstis nodrošina, lai aizdomās turētie vai apsūdzētās personas nekavējoties tiktu informētas par jebkādam izmaiņām informācijā, kas sniegta saskaņā ar šo pantu, ja tas ir nepieciešams, lai garantētu procesa taisnīgu norisi.”
68. [Direktīvas 2012/13] 7. panta “Tiesības piekļūt lietas materiāliem” 1. punktā ir noteikts: “Ja persona jebkurā kriminālprocesa stadijā tiek apcietināta un aizturēta, dalībvalstis nodrošina, lai apcietinātajām personām vai viņu advokātiem tiek darīti pieejami kompetento iestāžu rīcībā esošie dokumenti, kas saistīti ar konkrēto lietu un kas ir būtiski, lai saskaņā ar valsts tiesību aktiem efektīvi apstrīdētu apcietināšanas vai aizturēšanas likumību.”
69. Minētā direktīva ir balstīta uz LESD 82. pantu, kurā ir runa par minimālajiem noteikumiem, kas jāpiemēro Eiropas Savienībā; atsaucamies uz minētās direktīvas 9., 10. un 11. apsvērumu:
70. “Līguma par Eiropas Savienības darbību 82. panta 2. punktā paredzēts, ka var noteikt minimālos noteikumus, kas piemērojami dalībvalstīs, lai veicinātu tiesas spriedumu un lēmumu savstarpēju atzīšanu un policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kam ir pārrobežu aspekts. Minētajā pantā “personas tiesības kriminālprocesā” minētas kā viena no jomām, kurā var pieņemt minimālos noteikumus.”
71. “Kopējiem minimālajiem noteikumiem būtu jāpaaugstina uzticēšanās krimināltiesību sistēmām visās dalībvalstīs, kas savukārt padarītu efektīvāku tiesu iestāžu sadarbību savstarpējas uzticēšanās gaisotnē. Šādi kopēji minimālie noteikumi būtu jāpieņem attiecībā uz informāciju kriminālprocesā.”

72. “Padome 2009. gada 30. novembrī pieņēma Rezolūciju par ceļvedi aizdomās turētu vai apsūdzētu personu procesuālo tiesību stiprināšanai kriminālprocesā [..] (turpmāk “ceļvedis”). Ceļvedī prasīts pakāpeniski pieņemt pasākumus attiecībā uz tiesībām uz rakstisku un mutisku tulkojumu (A pasākums), tiesībām saņemt informāciju par tiesībām un informāciju par apsūdzību (B pasākums), tiesībām saņemt juridiskas konsultācijas un juridisku palīdzību (C pasākums), tiesībām sazināties ar radniekiem, darba devējiem un konsulārām iestādēm (D pasākums), kā arī īpašas aizsardzības nodrošināšanu aizdomās turētajiem vai apsūdzētajām personām, kas ir neaizsargātas (E pasākums). Ceļvedī uzsvērts, ka norādīto tiesību secība ir tikai indikatīva, un tas nozīmē, ka to var mainīt saskaņā ar prioritātēm. Ceļvedis ir izstrādāts, lai darbotos kā vienots veselums; visas tā priekšrocības būs jūtamas tikai pēc visu sastāvdaļu īstenošanas.”
73. Šī direktīva katrā kriminālprocesa stadijā garantē apsūdzētajai personai tiesības uz jebkādu informāciju, kas saistīta ar kriminālprocesu, ciktāl tā ir nepieciešama, lai nodrošinātu taisnīgu tiesas procesu, kā arī tiesības piekļūt lietas materiāliem, zinot, ka valsts tiesību akti par lietas dalībnieka stāvokli tiesvedībā Slovākijas Republikas Valsts padomē un tiesvedībā Konstitucionālajā tiesā neļauj šim lietas dalībniekam īstenot savas procesuālās pamattiesības. Šajā ziņā jāuzsver, ka tiesvedībai par lēmuma, ar kuru atcelta amnestija un kas izraisa arī individuāla tiesību akta atcelšanu (kāds šajā gadījumā neapstrīdami ir rīkojums par kriminālvajāšanas pārtraukšanu), likumību, ir īpašs raksturs. Šī iemesla dēļ iesniedzējtiesa uzskata, ka uz amnestijas atcelšanas procesu (ko īsteno Slovākijas Republikas Valsts padome un Slovākijas Republikas Konstitucionālā tiesa) attiecas iepriekš minētā direktīva un ka šis process līdz ar to ir “kriminālprocesa stadija” Direktīvas [2012/13] izpratnē, lai gan valsts tiesību normas negarantē pamattiesības šīs direktīvas izpratnē. [oriģ. 24. lpp.]
74. 2015. gada 21. oktobra spriedumā *Frisancho Perea* pret Slovākiju [..] Eiropas Cilvēktiesību tiesa kritizēja procesu saistībā ar individuālu apelāciju Konstitucionālajā tiesā, kas norisinājās, attiecīgajām personām neesot lietas dalībniekiem tiesvedībā Slovākijas Republikas Konstitucionālajā tiesā. Tieši pēc šī sprieduma tika izdarīti grozījumi *Zákon č. 38/1993 Z.z o Ústavnom súde* (Likums Nr. 38/1993 par Konstitucionālo tiesu), atzīstot attiecīgajām personām procesuālās tiesības, kas ir līdzīgas lietas dalībnieku procesuālajām tiesībām.

D. Par trešo prejudiciālo jautājumu

75. Trešajā prejudiciālajā jautājumā iesniedzējtiesa jautā Tiesai, vai valsts tiesību normas, kas ierobežo pārbaudi Konstitucionālajā tiesā vienīgi ar jautājumu par atbilstību valsts tiesību normām, ir saderīgas ar pamattiesībām, ko garantē ECPAK un Harta, un it īpaši ar lojalitātes principu (kas izriet no LES 4. panta 3. punkta), ņemot vērā, ka saskaņā ar šo normu minēto [principu] ir paredzēts piemērot arī Savienības dalībvalstu savstarpējās attiecībās (skat. Tiesas atzinumu 2/13, EU:C:2014:2454, 202. punkts).

76. Tāpat iesniedzējtiesa uzskata, ka “valsts mehānisms” amnestijas atcelšanai, iespējams, var būt pretrunā samērīguma principam un it īpaši efektivitātes principam, kas ierobežo dalībvalstu procesuālo autonomiju valsts tiesību normu pieņemšanā.

E. Steidzamības tiesvedības nepieciešamība

77. Tā kā runa ir par lietu, kas attiecas uz Eiropas apcietināšanas orderi, iesniedzējtiesa lūdz Tiesu piemērot Reglamenta 107. pantu un izskatīt lūgumu steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā. Galvenokārt iesniedzējtiesa atsaucas uz Pamatlēmuma 2002/584 17. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru “Eiropas apcietināšanas orderi izskata un izpilda steidzamības kārtā”.
78. Saskaņā ar Tiesas Ieteikumiem [valstu tiesām par prejudiciālās tiesvedības ierosināšanu (2016/C 439/01)] iesniedzējtiesā izskatāmās krimināllietas materiāli tiks nodoti ar Slovērijas Republikas Ārlietu un Eiropas lietu ministrijas starpniecību.

Okresný súd Bratislava III

2020. gada 11. maijā

[paraksts]